Vlaamse Regering

DE VLAAMSE MINISTER VAN OMGEVING EN LANDBOUW

BISNOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - voorontwerp van Besluit van de Vlaamse Regering tot de voorlopige vaststelling van een compensatieperceel als speciale beschermingszone en tot opname ervan in de speciale beschermingszone 'BE2200030 Mangelbeek en heide- en vengebieden tussen Houthalen en Gruitrode'

- Principiële goedkeuring

Samenvatting

Dit dossier kadert in de natuurcompensatie die wordt gerealiseerd in het kader van de uitvoering van het projectbesluit NZL-Fase 1 van het Complex Project Noord-Zuid Limburg.

Voor de bouw van een brug ter hoogte van de Mangelbeekvallei moet 897 m^2 Europees beschermd elzenbroekbos (habitattype 91E0_vm) wijken. Om te voldoen aan de Habitatrichtlijn en de samenhang van het Natura 2000-netwerk te garanderen, wordt dit verlies gecompenseerd door een groter, bestaand bosperceel van 5448 m^2 in Houthalen-Helchteren aan de speciale beschermingszone toe te voegen.

Wat ter beoordeling voorligt, is het voorlopig vaststellingsbesluit dat de formele grenzen van dit deelgebied binnen de speciale beschermingszone (SBZ-H) 'BE2200030 Mangelbeek en heide- en vengebieden tussen Houthalen en Gruitrode' definitief verankert, met strikte toepassing van de bepalingen uit de Habitatrichtlijn.

1 SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Betreft beleidsdomein Omgeving.

Beleidsnota 2024-2029 Omgeving
SD1: Meer en betere natuur

OD1.1: Een efficiënt internationaal en Europees biodiversiteitsbeleid, op maat van Vlaanderen
OD1.2: Uitvoering van instandhoudingsbeleid en stikstofsanering

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

- het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) heeft advies met kenmerk INBO.A.4904 gegeven op 17 december 2024;
  (https://doi.org/10.21436/inboa.116503709)

- de Europese Commissie heeft advies met kenmerk C(2025) 2873 final gegeven op 15 mei 2025 in het kader van de afwijkingsprocedure van artikel 6, lid 4, van Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna.

- Het wetgevingstechnisch en taalkundig advies werd aangevraagd op 22 mei 2026.

- Aanvullend wetgevingstechnisch en taalkundig advies werd aangevraagd op 10 juni 2026.

- Het advies van Inspectie van Financiën werd verkregen op 12 juni 2026.

- Het advies van de Raad van State is niet vereist.

- Het begrotingsakkoord is niet vereist.

2 INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Het ontwerp van voorlopig vaststellingsbesluit tot wijziging van de afbakening van de speciale beschermingszone 'BE2200030' gebeurt in het kader van de natuurcompensatie Noord-Zuid Limburg.
Dit dossier heeft betrekking op één van de ecologische compensatiemaatregelen die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van de eindfase van het projectbesluit NZL-Fase 1 van het Complex Project Noord-Zuid Limburg.

Voor de realisatie van de infrastructuurwerken – specifiek de bouw van een brugconstructie ter hoogte van de Mangelbeekvallei – is het onvermijdelijk dat een oppervlakte van 897 m^2 Europees beschermd elzenbroekbos (habitattype 91E0_vm) definitief verloren gaat. Aangezien dit habitattype beschermd is onder de Europese Habitatrichtlijn, is Vlaanderen verplicht om de algehele samenhang en de ecologische coherentie van het Natura 2000-netwerk te vrijwaren.

Om dit verlies kwalitatief en kwantitatief op te vangen, wordt er overgegaan tot een administratieve en juridische uitbreiding van de SBZ. Een groter, reeds bestaand bosperceel met een oppervlakte van 5448 m^2, gelegen op het grondgebied van Houthalen-Helchteren, zal officieel worden opgenomen in de SBZ.
Wat ter beoordeling voorligt, is het voorlopig vaststellingsbesluit dat de formele grenzen van dit deelgebied binnen de speciale beschermingszone (SBZ-H) 'BE2200030 Mangelbeek en heide- en vengebieden tussen Houthalen en Gruitrode' verankert, met toepassing van de bepalingen uit de Habitatrichtlijn en van artikel 36bis van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1 stelt het perceel, kadastraal gekend als Houthalen-Helchteren, 1e afdeling, sectie D, nr. 954C, voorlopig vast als uitbreiding van de speciale beschermingszone BE2200030 'Mangelbeek en heide- en vengebieden tussen Houthalen en Gruitrode'. Die opname gebeurt ter compensatie van het verlies aan prioritaire natuur en duidt aan voor welke specifieke Europees te beschermen habitattypes (waaronder het prioritaire habitattype 91E0*) dat gebied in aanmerking komt, met toepassing van richtlijn 92/43/EEG.

Artikel 2 bevat de verplichte uitvoeringsbepaling. Het belast de Vlaamse minister, bevoegd voor de omgeving en de natuur, met de uitvoering van het besluit.

3 BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Er is geen budgettaire impact voor de Vlaamse Overheid.

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Er is geen impact op het personeel van de Vlaamse Overheid.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Er is geen impact op de lokale en provinciale besturen.

4 VERDER TRAJECT

De procedure zoals voorzien in artikel 36bis van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu (het Natuurdecreet) wordt verder doorlopen.

De Vlaamse regering onderwerpt het voorlopige vaststellingsbesluit aan een openbaar onderzoek dat binnen 30 dagen na de voorlopige vaststelling wordt aangekondigd door aanplakking in elke betrokken gemeente, een bericht in het Belgisch Staatsblad en in ten minste drie dagbladen, en een bericht dat driemaal door de openbare radio en televisie wordt uitgezonden. Na de aankondiging wordt het voorlopige vaststellingsbesluit samen met een afbakeningsnota gedurende 60 dagen ter inzage gelegd in het gemeentehuis van elke betrokken gemeente.

Het Agentschap voor Natuur en Bos bundelt en coördineert alle adviezen, opmerkingen en bezwaren en brengt binnen 90 dagen na het einde van het openbaar onderzoek gemotiveerd advies

uit bij de Vlaamse regering, waaraan het tevens de gebundelde documenten bezorgt. De Vlaamse regering stelt vervolgens binnen 150 dagen na het einde van het openbaar onderzoek de gebieden definitief vast.

Het definitieve vaststellingsbesluit wordt binnen 30 dagen na de definitieve vaststelling bij uittreksel bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad en treedt in werking veertien dagen na de bekendmaking.

5 VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° haar principiële goedkeuring te geven aan het bijgaande besluit van de Vlaamse Regering tot voorlopige vaststelling van de afbakening van het deelgebied van de speciale beschermingszone 'BE2200030 Mangelbeek en heide- en vengebieden tussen Houthalen en Gruitrode' als speciale beschermingszone met toepassing van de Habitatrichtlijn;

2° de minister van Omgeving en Landbouw te gelasten voorliggend voorlopig vaststellingsbesluit te onderwerpen aan een openbaar onderzoek, met toepassing van artikel 36bis, §§ 2 tot en met 5, van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu.

De Vlaamse minister van Omgeving en Landbouw,

Jo BROUNS

Bijlagen:

- advies van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) met kenmerk INBO.A.4904 d.d. 17 december 2024;
- advies van de Inspectie van Financiën d.d. 12 juni 2026.
- besluit van de Vlaamse Regering tot de voorlopige vaststelling van een compensatieperceel als speciale beschermingszone en tot opname ervan in de speciale beschermingszone 'BE2200030 Mangelbeek en heide- en vengebieden tussen Houthalen en Gruitrode'
- kaart bij het Besluit van de Vlaamse Regering tot de voorlopige vaststelling van een compensatieperceel als speciale beschermingszone en tot opname ervan in de speciale beschermingszone 'BE2200030 Mangelbeek en heide- en vengebieden tussen Houthalen en Gruitrode'